

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

Cap. 1. Liberum arbitrium etiam post lapsum superest in humana natura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

DE STATV NATVRÆ LAP SÆ LIBER TERTIVS.

Qui est de viribus liberi arbitrij
post peccatum.

PRÆFATIO.

I istâ pœnâ, quarum naturam indagamus ac describi-
mus, in seipsis molestâ sunt, effectus, quos in liberum
arbitrium operantur, longè gravissimas eas esse testan-
tur. Antequam eos ex Augustino proferamus, cui liber-
tas arbitrij & vires ejus fuerunt perspectissimâ, paucis præmittendum
videtur, quid ei ab adversarijs impositum fuit, & quid ipse de super-
stite libero arbitrio senserit; ne Lector minùs peritus arbitretur, Au-
gustinum quasi nullo adversario secum litigante securum, nullaque
quæstione pulsatum, de rebus istis magnis & arcanis aliquid re non
satis ponderatâ pronunciaffe. Nam ad quæstionum quarumlibet de-
cisionem intelligendam, nihil utilius est, quàm statum controversiæ
quæ inter duos decertantes agitatur, & quid quisque eorum in altero
reprehenderit, probè penetrasse. Quod quia in quæstionibus non
paucis, de quibus Augustinus & Pelagius conflixerunt, vel omnino
nescitur, vel ad controversias præsentis accommodatè proponitur,
hinc à nonnullis in ipsa principia doctrinæ veteris impingitur. Ita-
que quoties Augustinus aliud quàm velint sensisse perhibetur, con-
tinuò eum nulla simili, qualis nunc recentiores urget, difficultate
pressum fuisse suspicantur, & securè adversus doctrinam ejus insur-
gunt.

CAPVT PRIMVM.

Liberum arbitrium etiam post lapsum superest
in humana natura.

NVLLAM calumniam passus est gra-
vior. in Augustinus à Pelagianis,
quàm quòd sub gratiæ obtentu libe-
rum arbitrium funditus everteret
imò negaret. Qua de re diversa loca in præ-
fatione tractatus de libero arbitrio dedimus.
Hinc sollemnis erat ipsorum querimonia, se
propter defensionem libertatis arbitrij Pela-
gianos & Celestianos audire. Siquis aut libe-
rum in hominibus arbitrium, aut Deum esse nascenti-
um conditorem dixerit, Celestianus & Pelagianus
vocat. Et alibi: Contra hæc nos quotidie dispu-
tamus, & ideo nolimus pravatoribus adhibere
consensum, quia nos dicimus liberum arbitrium in om-
nibus esse naturaliter, nec Ad peccato perire potuisse:
quod Scripturarum omnium auctoritate firmatur.
Scripturas illas magnâ abundantia profere-
bant, ut initio libri quarti ad Bonifacium, &
alijs locis videre licet: ut Scripturis testi im-
merito invidiam violatæ fidei subire videren-
tur. Hinc factum est, ut Augustinum & Ca-
tholicos tanquam liberi arbitrij negatores pro-
brosissimo

videtur lib.
7. de creat.
Chr. Sacer.

Lib. 1. de
nuptiis. 3.

Lib. 1. ad
Bonif. c. 13.

Lib. de impij. 13.

brofissimo nomine Manichæos vocarent: Ne vocentur heretici, sunt Manichæi, inquit Iulianus adversus Augustinum; & dum falsam verentur infamiam, verum crimen incurunt. Quam calumniam lapsus refricat.

Lib. 2. nupt. paulo post initium.

Augustinus igitur ut illam à se & à Catholicorum causâ quam tuebatur, depelleret, planissimâ crebròque iteratâ confessione testatus est, neque se, neque Catholicos liberi arbitrij esse negatores; sed gratiæ tantummodo defensores. Nam in libris ad Valerium Comitem, ubi crimen illud ei impactum fuerat, sic respondet: Non est ita ut loqueris, quicumque ista dixisti, non est ita, multum falleris vel fallere meditaris: Non liberum negamus arbitrium: sed, si vos filius liberaverit, ait veritas, tunc vere liberi eritis. Et paucis interpolitis: Liberum in hominibus esse arbitrium, & Deum esse nascentium conditorem, utrique dicimus: non hinc estis Celestiani & Pelagiani: ista quippe, ut paulò antè præmiserat, Catholica fides dicit. Et libro primo ad Bonifacium: Qui nostrum dicat quod primum hominis peccato perierit liberum arbitrium de bono genere: Et Epistolâ quadragessimâ septimâ ad Valentinum: Fides Catholica neque liberum arbitrium negat sive in vitam malam, sive in bonam. Neque tantum ei tribuit, ut sine gratia valeat aliquid. Et libro primo de correptione & gratia: Liberum itaque arbitrium & ad malum & ad bonum consistendum est nos habere. Quam distinctionem studiosè adhibet, quia de utraque calumniam patiebatur, sicut hoc ex libro primo operis imperfecti adversus Iulianum liquet. Nam cum ibi ex utraque parte libertatem ab Augustino destrui proluxa disputatione Iulianus collegisset, tandem ita concludit: Quo collectis convinceris insidiosi dogmata tua, ut promittas te liberum arbitrium non negare; quod antè mali, postea boni necessitate subvertis. Potissima tamen quaestio erat & querimonia de libertate ad bonum. De qua proinde sic proficitur Augustinus sententiam suam: Quomodo dicuntur negare liberum voluntatis arbitrium, qui consentiunt omnem hominem, quisquis suo corde credit in Deum, non nisi sua libera credere voluntate; cum potius illi oppugnent arbitrium liberum, qui oppugnant Dei gratiam, qua verè ad bona eligenda & agenda fit liberum? Quamobrem initio libri de gratia & libero arbitrio, ubi tantum hoc agitur, an habea-

Lib. 1. ad Bonif. c. 2.

Epist. 47.

Lib. de correptione & gratia. c. 13.

Lib. 1. op. imperf. cont. Iul. f. 153.

Epist. 107. ad yitalium.

mus in nobis liberum arbitrium ad bonum, prolixè sententiam affirmativam, quam Catholica fides docet, asserit. Primò quidem ex præceptis, quibus Scriptura plena est: Nam ipsa, inquit, divina præcepta homini non prodesse, nisi haberet liberum voluntatis arbitrium, quo ea faceret ad promissa præmia perveniret. Cum verò multa ex scripturis præcepta boni agendi protulisset: Ecce, inquit, apertissime videmus expressum liberum humanam voluntatis arbitrium. Deinde veritatem eandem ex eo probat, quòd multis locis omnia mandata sua custodiri & fieri jubeat Deus: Quomodo inbet, inquit, si non est liberum arbitrium? Et in fine concludit: Nempe ubi dicitur: Noli loqui, & noli illud; & ubi ad aliquid faciendum vel non faciendum in divinis monitis opus voluntatis exigitur, factum est liberum demonstratur arbitrium. Multò plura ex Augustino adduci possent ad sententiam ejus attendendam de libero arbitrio, non solum ad malum, sed etiam ad bonum, si necessitas postularet: sed ista ex solis scriptis, quæ contra Pelagianos exaravit, acceritam, satis visa sunt ad hæreticorum quorundam Calumniam comprimentam, qui Augustinum præ ceteris Patribus libero arbitrio adversarium fuisse nugantur. Hoc enim à Iuliano videntur didicisse, qui non obstantibus tam luculentis Augustini protestationibus in eadem calumnia persistebat. Tam enim perspicuam Augustini sententiam esse judicabat de negata destructaque arbitrij libertate ad bonum, ut solius invidiæ declinandæ causâ tales confessiones expressas esse censeret. Sic enim loquitur adversus Augustinum: Fidem vestram, inquit, erubescens profiteri, & ad nostram sententiam, à qua devias, verba conjugatis. Tam enim sceleratum est quod suscepit pravavatio pudenda Babilonis, id est, Catholice Ecclesie, ut cum à nobis obicitur, à vobis negetur: & tam sanctum est quod adversaria mente, captatis. Vnde quantiscunque protestationibus Augustinus ingeminaret, se libertatem arbitrij tam in bonum quam in malum, tanquam Catholice fidei dogma defendere, non destitit tamen eum vocitare Iulianus præcipuum arbitrij liberi negatorem nec non, certissimum esse quod dixerat, liberum negari arbitrium ab ijs, qui Augustini sermone tenerentur.

Handwritten marginal note in Latin script.